

Marten Toonder

Wat mal!

Alle verhalen van
Olivier B. Bommel
en Tom Poes

2014

DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

De vuursalamander

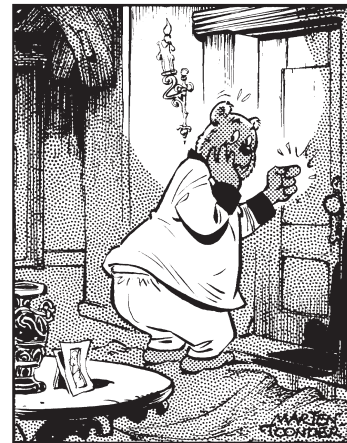
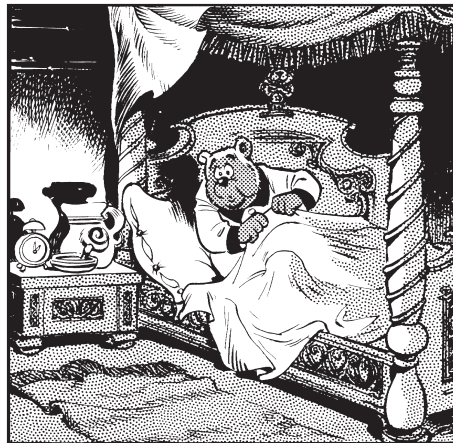
Magie, occultisme, demonen, heksen, klopgeesten, elfen, aardmannetjes, het kan voor Marten Toonder niet vreemd genoeg zijn. Feitelijk geloofde hij zelf in spookverschijnselen en in het oproepen van demonen, al moest je daarmee voorzichtig zijn.

Vanuit deze opvatting laat Toonder heer Bommel een vuursalamander oproepen. Met diens medewerking kan Bommel 'grote dingen gaan doen'. Maar het is soms knap lastig als Agiel, ook wel Agilius de Vuursalamander, in een vloek en een zucht zijn wensen uitvoert, vanuit de strategie: 'De meester zit, de geest werkt.'

In het voortreffelijke *Bommellexicon. Taal van Toonder* verwijst Pim Oosterheert wat de naam van de salamander betreft naar het Latijnse woord 'agilis', wat beweeglijk en behendig betekent. In de mythologie staat de salamander voor het onvernietigbare dat in vuur omgezet kan worden in de steen der wijzen, en vuurbestendig wordt. Zo heeft elke naam in de Bommel- en Tom Poesverhalen een diepere betekenis. Bij Toonder is een naam nooit zomaar een naam, en een salamander niet alleen maar een beweeglijk wezen of personage.

Wim Hazeu, biograaf van Marten Toonder

Dit is het 109de avontuur van heer Bommel en Tom Poes. De stroken hebben de nummers 5371-5426. Het verscheen voor het eerst in *NRC Handelsblad* van 8 februari 1965 tot en met 13 april 1965. Bij De Bezige Bij werd dit verhaal gepubliceerd in de bundel *Grofstoffelijke trillingen* (1976). Bij Uitgeverij Panda verscheen het in deel 23 van de reeks *Heer Bommel: volledige werken: de dagbladpublicaties* (1992).

Op een nacht was het erg koud; een fijne priemwind sneed over het landschap en deed de sneeuw kraken. Voorbijgangers werden dan ook niet waargenomen; het slot Bommelstein stond eenzaam in de vorst, die een zorgzame hand door middel van luiken buiten had gesloten.

Het was duidelijk dat de bewoners zich reeds ter ruste hadden begeven, want een diepe stilte hing om het oude bouwwerk en slechts uit één raam straalde een zwak licht.

Het was heer Bommels nachtlampje, dat hij placht te ontsteken als zijn teer gestel om voedsel vroeg of wanneer diepe gedachten hem uit de slaap hielden.

Zo ook nu. Om tien minuten over twaalf was hij uit zijn sluimer opgeschrikt door een vreemd geklop dat uit de vloer omhoog steeg. Enige ogenblikken lag hij er geheel verstijfd naar te luisteren, maar

toen vermande hij zich en richtte hij zich op om licht te maken.

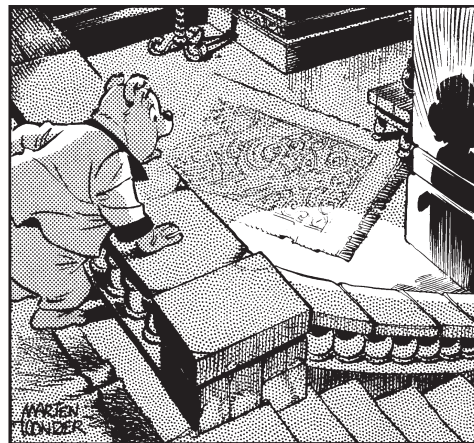
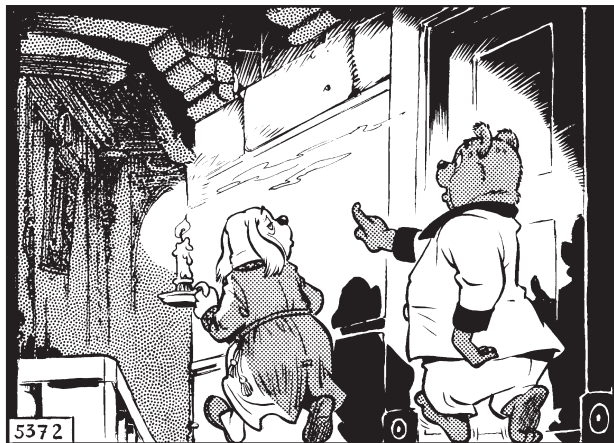
‘W-wie is d-daar?’ riep hij met dunne stem.

Er kwam geen antwoord. Het geklop hield echter aan, nu eens harder en dan weer zachter, zodat het de slapeloze heer vreemd te moede werd.

‘W-wat zou dat z-zijn?’ zo vroeg hij zich af. ‘Dit kan zo niet doorgaan. Ik moet iets doen, bedoel ik.’

Met deze gedachte beziel liet hij zich uit bed glijden en begaf zich sluipend naar de toren waar de bediende Joost zijn kamer had. Met bevende hand begon hij op de deur te kloppen.

‘Joost!’ riep hij gesmoord. ‘Word wakker! Ik hoor een raar geklop!’ In het vertrek klonk een diepe zucht, gevolgd door het kraken van een springmatras.

10 Na enige ogenblikken werd de deur geopend en daar verscheen de bediende met door slaap omwalde ogen en een kandelaar op de drempel.

‘Hebt u geklopt?’ vroeg de knecht met dikke stem.

‘Ja,’ zei heer Ollie. ‘Er is iets vreemds aan de hand. Er wordt geklopt!’

‘Geklopt?’ herhaalde de bediende onthutst. ‘Maar dat doet u immers zelf, wanneer u mij toestaat? Als u naar bed gaat en rustig gaat slapen, houdt het vanzelf op, met uw goedvinden.’

Na deze woorden maakte hij aanstalten om zich opnieuw ter ruste te begeven, maar heer Bommel hield hem tegen.

‘Nee, beneden!’ riep hij. ‘Beneden wordt héél raar geklopt! Je moet gaan kijken wat het is, want ik kan er niet tegen. Vooruit, Joost, laat mij toch niet alles alleen doen!’

De trouwe knecht zuchtte. Hij trok het koord om zijn kamerjas wat vaster en begaf zich met klapperende muilen voor zijn werkgever uit naar beneden.

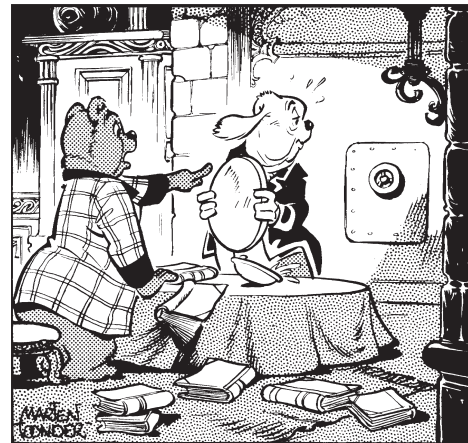
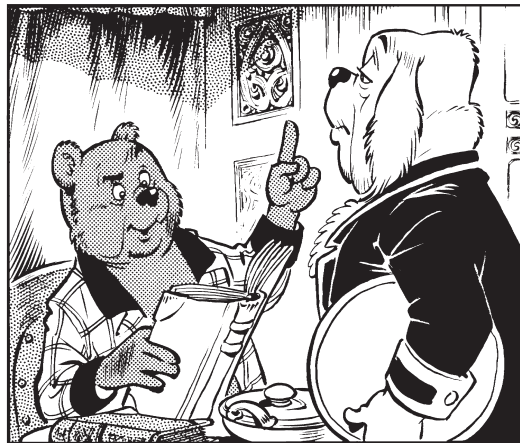
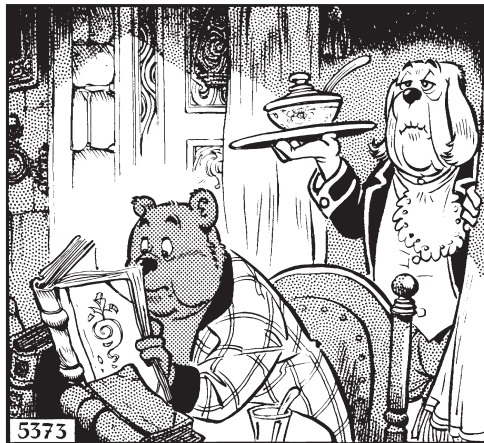
Inderdaad klonk daar een dof geklop dat uit de vloer scheen te komen. Er was echter niets bijzonders te zien, de meubels stonden keurig op hun plaats en nergens was een spoor van plasvorming door lekkage.

‘W-wat is het?’ vroeg heer Ollie, die vanaf de eerste verdieping toezicht op het onderzoek hield.

De bediende gaf niet direct antwoord. Hij staaarde suffig naar de grondbedekking, maar omdat hij graag weer eens naar bed wilde, verklaarde hij: ‘Het zal een klopgeest zijn, als ik zo vrij mag wezen, heer Olivier!’

Heer Bommel schoof deze veronderstelling terzijde.

‘Onzin,’ zei hij verontrust. ‘Een heer wil weten wat er in zijn huis klopt, want dan klopt er iets niet, als je begrijpt wat ik bedoel. En klopgeesten bestaan niet.’

Van slapen kwam die nacht niet veel. Het vreemde geklop hield pas op toen de morgen aanbrak, zodat Joost in vervallen toestand de ochtendpap opdiende. Heer Bommel, die met enige boeken aan tafel zat, maakte echter een wakkere indruk.

‘Ik wil weten wat er aan de hand is,’ sprak hij. ‘Men kan niet ongestraft bij nacht en ontij het huis van een heer bekloppen, zeg nu zelf! Daarom heb ik enkele werken tevoorschijn gehaald, die mijn goede vader me heeft nagelaten. “Geheimen van de Oriënt”, “Verborgene krachten en voortekenen” en “Grote bezweringen”. Meesterwerken, Joost!’

‘Zonder twijfel, heer Olivier,’ gaf de knecht lusteloos toe. ‘Hier is uw havermout. Een weinig aangebrand, met uw goedvinden.’

‘Luister!’ hernam heer Ollie. ‘Papus zegt dat raar geklop in de nacht een waarschuwing is voor een naderend onheil. En volgens magister

Fagelkranz loopt men gevaar verlies te lijden door diefstal of oneerlijkheid wanneer het geluid uit de grond komt.’

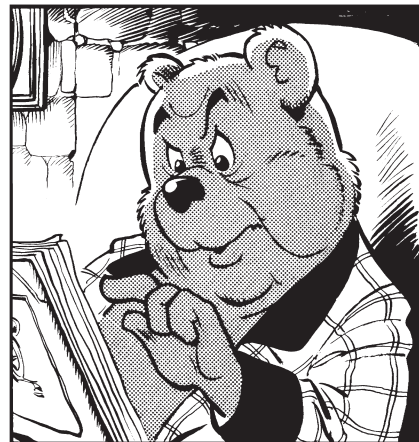
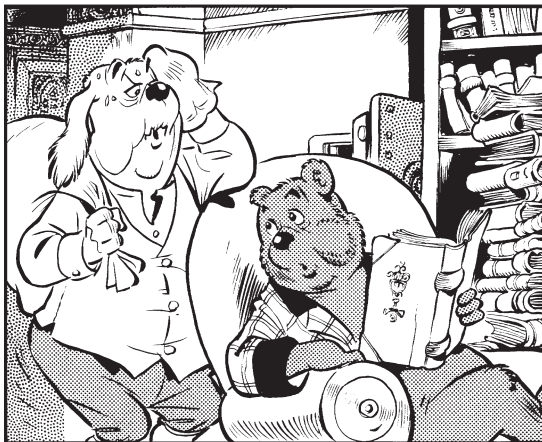
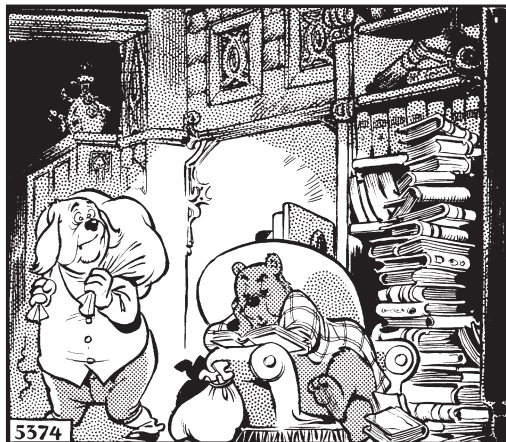
‘Zeer betreurenswaardig,’ prevelde de ander. ‘Ik heb het schaalte hier neergezet. En dat van die klopgest was slechts een losse opmerking die ik mij vannacht door vermoeidheid verstoutte.’

‘Onzin,’ zei heer Bommel opstaande. ‘Ik weet genoeg en ik heb mijn besluit genomen. Haal mijn geld uit de kluis en breng het naar de bank, Joost. Een gewaarschuwd heer telt voor twee!’

‘Excuseer,’ prevelde de goede knecht, opschrikkend. ‘Zou het morgen niet kunnen? Ik gevoel mij niet geheel fris, als ik zo vrij mag zijn.’

‘Vandaag!’ sprak heer Ollie streng. ‘Zo’n waarschuwing liegt er niet om!’

- 12 Het overbrengen van heer Ollies gelden naar de bank bezorgde Joost een drukke dag. Onuitgeslapen torste de trouwe knecht met omwalde ogen zware buidels geldstukken naar de stad. Het is dan ook geen wonder dat hij zijn opmerking over klopgeesten zeer betreurde.

‘Verschoon mij, heer Olivier,’ sprak hij ten slotte uitgeput. ‘Het komt me voor dat u te veel waarde hecht aan die oude boeken. Geloof in geesten is uit de tijd. Tegenwoordig weet men dat het zijn oorzaak vindt in onlustgevoelens, als ik mij zo mag uitdrukken. Wanneer men vermoeid of slapeloos is, bijvoorbeeld...’

‘Je moest je schamen,’ onderbrak heer Bommel streng. ‘Ik heb net zo slecht geslapen als jij. Maar hoor je mij klagen? Ik werk – en ik verwacht hetzelfde van jou!’

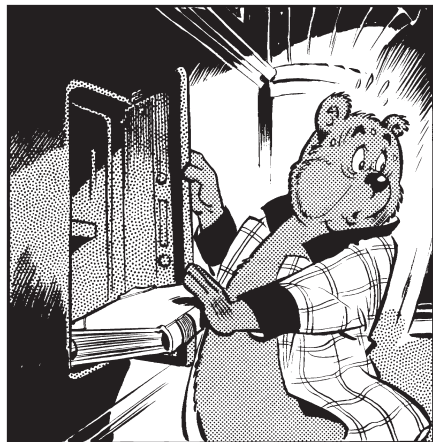
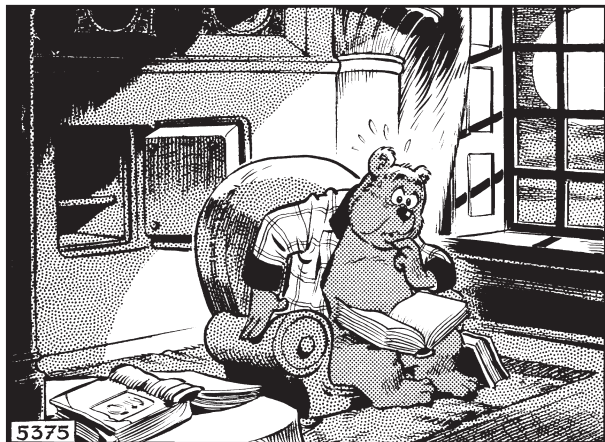
Na deze woorden verdiepte hij zich opnieuw in zijn lectuur zonder op het zuchten van de trouwe knecht te letten.

Toch was het duidelijk dat een lichte twijfel zich van hem had meester gemaakt, want onder het lezen schoof hij onrustig in zijn stoel heen en weer.

‘Zou dit uit de tijd zijn?’ zo vroeg hij zich af. ‘Onzin! Het is allemaal gedrukt, zwart-op-wit. Mijn goede vader zou deze werken nooit hebben aangeschaft wanneer ze niet modern waren. En ik heb zelf horen kloppen vannacht. Maar toch... Hm, hier staat: “Wanneer men de beschikking wil hebben over grote krachten moet men een elementaal oproepen. Dit is echter niet zonder gevaar en het onafgebroken herhalen van de spreuk ‘Obele maricos wennedreus’ wordt aanbevolen.”’

Hij liet het boek zakken en schudde het hoofd.

‘Allemaal buitenlands!’ mompelde hij afkeurend. ‘Wat is een elementaal? Bah, het geeft een onlustgevoel, als men begrijpt wat ik bedoel.’

Hoewel de oude boeken moeilijk te verteren waren, zette heer Bommel koppig door. Joost was reeds naar bed gegaan en de maan scheen vorstig door het venster, maar de onderzoeker zat nog steeds over zijn folianten te genen.

‘De salamander is een van de krachtigste elementalen,’ las hij. ‘Men kan hem oproepen met de damp van blaartrekkend akselkruid, slangentongen en een weinig gedroogd chimoca permangaat, terwijl de bezwering: “Abele genomeni flasseras sunt” niet vergeten mag worden.’

Nu werd de lectuur heer Ollie toch te zwaar. Met een zucht klapte hij het werk dicht en stond op.

‘Ik geloof dat Joost gelijk heeft,’ prevelde hij. ‘Allemaal bijgeloof voor ongeletterden. En dat alleen omdat er vannacht een muis zat te knagen. Bah. Ik schei ermee uit!’

Op dat moment klonk er onder zijn voeten een zacht geklop dat van verre scheen te komen – en de eenzame heer verstijfde.

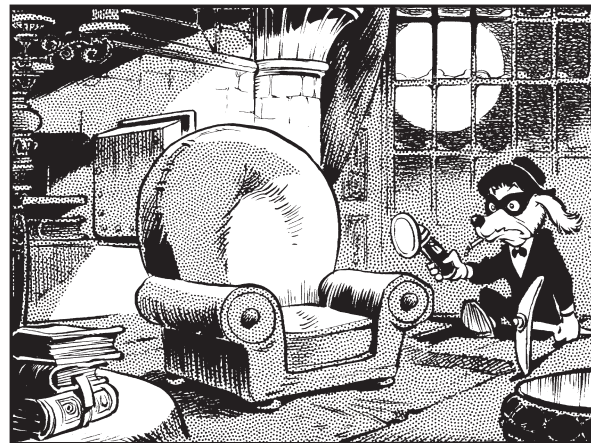
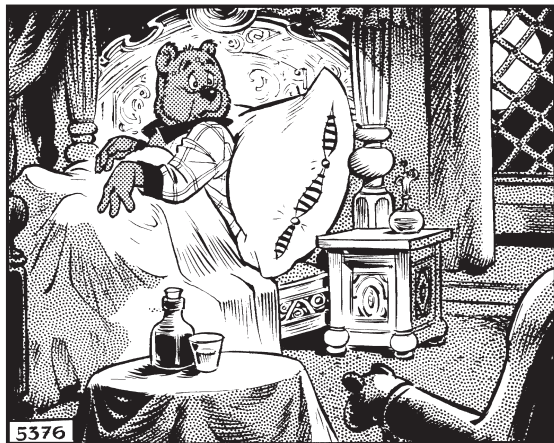
‘D-daar is het w-weer,’ stamelde hij met bleke lippen. ‘D-de waar-schuwing!’

Na deze woorden wierp hij de boeken in de lege brandkast en rept zich naar boven, waar het geluid minder hoorbaar was.

‘Hier moet het zijn,’ gromde de gemaskerde figuur, die onderaards met een houweel de zoldering aftastte. Hij wierp een blik op zijn plattegrond en knikte tevreden.

‘Dit is de geheime gang waarin ik sta,’ hernam hij. ‘Die loopt door onder de woonkamer – en daar is de safe. Mooi zo, nu even doorhakken. Maar zachies, Hiep, zodat ze je niet horen!’

- 14 Heer Bommel was snel naar bed gegaan en had de dekens over de oren getrokken. Het hielp echter niet; de klop geluiden drongen door het warme textiel heen en schenen steeds dichterbij te komen.

‘N-niet d-doen!’ stamelde hij klappertandend. ‘G-ga w-weg bedoel ik... Ik ben al gewaarschuwd! Mijn geld is n-naar de b-bank gebracht, heus!’

Op dat moment ging het kloppen over in een zacht gekraak; er bonkte iets – en daarop werd het stil.

Heer Bommel bleef versteend zitten. Zelfs de moed om naar boven te gaan en Joost te roepen ontbrak hem. Maar toen de stilte aanhield, ontspande hij langzaam en ten slotte liet hij zich bevrijd achterover in de kussens zinken.

‘Het heeft geholpen,’ mompelde hij, de ogen sluitend. ‘Men moet

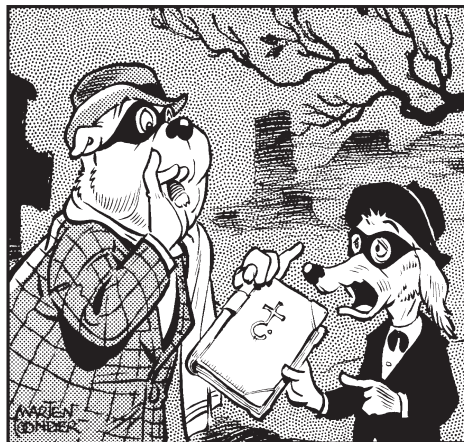
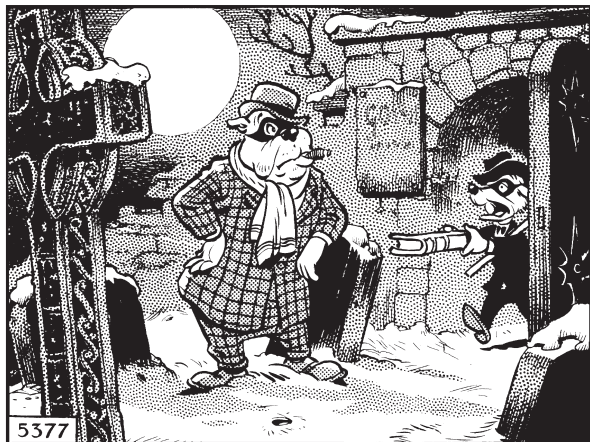
zo’n klopgeest even krachtig toespreken, dan wordt hij vanzelf stil. Heel gewoon.’

Met deze gedachte ging hij tevreden slapen, niet wetende dat hij ongelijk had. Want beneden hees een duistere figuur zich behoedzaam in het duistere vertrek.

‘Dat heb je mooi gedaan, Hiep,’ sprak hij tot zichzelf. ‘Niemand is wakker geworden – en daar is de brandkast.’

Hij zweeg plotseling en er verscheen een onthutste blik in zijn gemaskerde ogen. Geen wonder. Zelfs voor een ongeoefende was het duidelijk dat de geopende safe leeg was.

‘Boeken,’ prevelde de schurk walgend. ‘Zou je dat nu van die dikke Bommel denken? Hij heeft boeken in zijn kluis! Bah! Het leven is hard voor een geschoolde vakman!’

De onderaardse gang die zich onder Bommelstein bevond was een vergeten metselwerk, dat van heer Ollies studeerkamer naar een naburige begraafplaats liep. Daar kwam hij uit in het doodgravershuisje. Waarom weet ik niet; een sinds lang overleden slotbewoner had dat nu eenmaal zo laten aanleggen.

Voor dit huisje nu kon men in het maanlicht een gemaskerde gestalte waarnemen, die vol ongeduld op een zerk trommelde.

‘Komt er nog wat van?’ gromde hij. ‘Waar blijf je, Hiep?’

‘Hier baas,’ sprak zijn medeplachtige, die hijgend uit het akelige gebouwtje tevoorschijn kwam. Hij stak vol weezin een oud boekwerk naar voren. ‘Dit is alles,’ verklaarde hij. ‘Er lagen alleen maar boeken in de brandkast. Daarvoor hebben we nu die gang gevonden en daar heb ik nu twee nachten voor gehakt als een bouwvakker. Voor een boekje! De klad zit in ons vak, Super! Tegenwoordig bewaren ze romannetjes in de kluis in plaats van geld. Waar moet dat heen?’

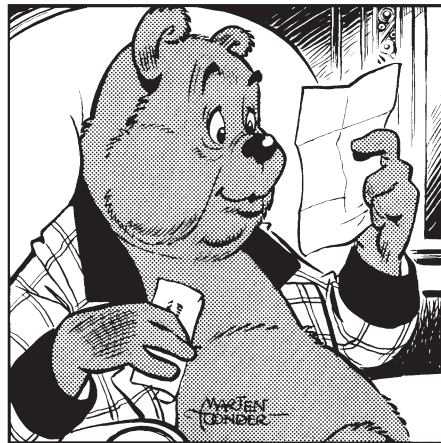
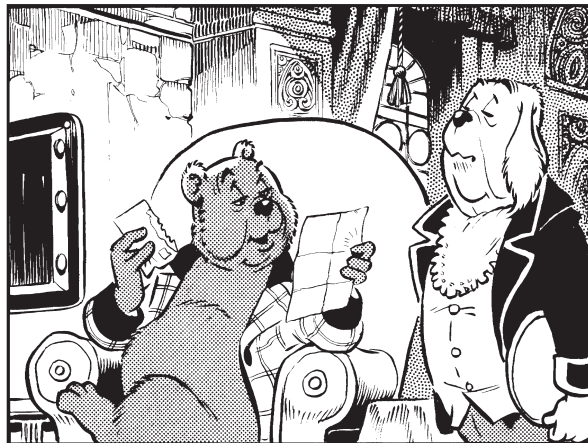
‘Hmpf,’ prevelde de ander langs zijn sigaar. Hij wierp een korte blik op de lederen band en haalde zijn wenkbrauwen op.

‘Een romannetje?’ herhaalde hij. ‘Je bent een sukkel, Hiep Hieper. Zonder mij zul je altijd een klein knoeiertje blijven. Dit is geen roman, dit is een boek over klopgeesten en zo.’

‘Wat hebben wij daaraan?’ riep Hiep huilerig. ‘Ik heb al genoeg geklopt! En ik houd niet van geesten!’

‘Die bestaan niet,’ stelde Super vast. ‘Maar als Bommel zoveel vrouwen in dit soort boeken heeft, dat hij ze in zijn kluis bewaart, zitten er zaken in, jongen! Superzaken! Let maar op!’

Zo sprekende verliet hij met zijn uitgeputte medeplachtige het kerkhof, dat nu weer geheel verlaten scheen. Het geluid van zijn rauwe stem was echter nauwelijks weggestorven, of er ritselde iets op de dodenakker en een donkere gedaante maakte zich los uit de schaduwen om het groepje na te ogen.

16 Toen heer Bommel de volgende morgen zijn studeerkamer betrad, bemerkte hij dat de vloer was opgebroken en dat de boeken uit zijn brandkast op de grond waren gegooid.

‘Er is ingebroken!’ sprak hij verblekend.

‘Zeer betreurenswaardig,’ zei de bediende Joost, die juist met de ochtendpost binnentrad. ‘Ik was er al bang voor na al dat geklop in de nacht, als u mij toestaat.’

‘Juist!’ hernam heer Bommel. ‘Dat was een waarschuwing. Mijn boeken hadden toch gelijk, zie je nu wel? Ik heb mijn geld net op tijd in veiligheid gebracht. Ja, ja, het zijn waardevolle werken, waar men als heer heel wat uit kan leren. De dieven hebben er één meegenomen, maar ik heb er gelukkig nog genoeg over.’

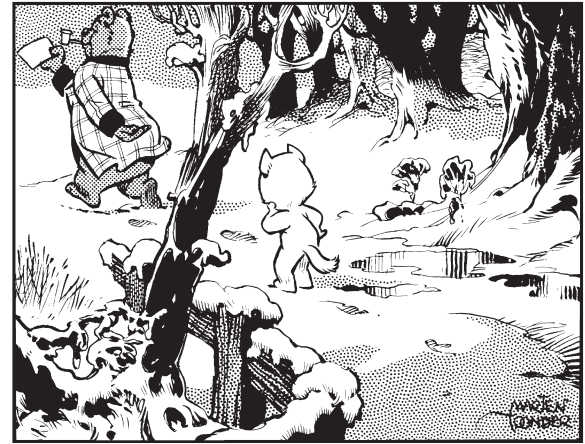
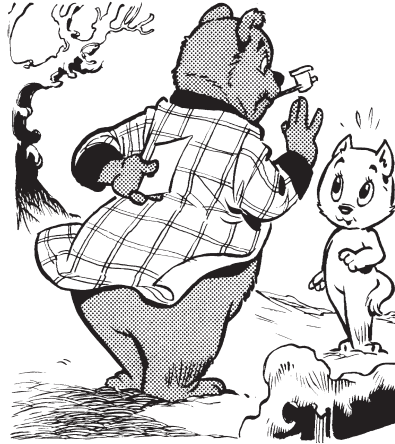
‘Inderdaad,’ gaf de knecht toe. ‘Hier is een brief voor u, heer Olivier. En zal ik de politie waarschuwen?’

‘Een brief?’ herhaalde zijn werkgever. Hij liet zich in een stoel zakken, scheurde de envelop open en las prevelend: ‘Grote Meester, wij weten dat u de geheime wetenschappen bestudeert. Voor ons genootschap kan niets verstopt blijven. Wij weten dus ook dat u over verborgen krachten beschikt en wij willen u helpen om die tot ontwikkeling te brengen. Wanneer u om twaalf uur vannacht bij de ingang van het oude kerkhof komt, zult u verder worden ingewijd. Dit alles moet in het diepste geheim geschieden; zwijg er dus over! B. Superus, Meester in de Orde van de Verborgen Krachten. P.S. Geheim!’

‘Hoogst interessant,’ prevelde Joost, een geeuw onderdrukkend. ‘Zal ik nu de politie waarschuwen, als ik zo impertinent mag zijn?’

‘Niks politie,’ zei heer Ollie met een gelukkige glimlach. ‘Mijn verborgen krachten roepen, als je begrijpt wat ik bedoel. Dit alles is zéér geheim.’

Tom Poes had al een poosje niets van heer Ollie gehoord en daarom besloot hij die morgen hem eens een bezoek te gaan brengen.

Ver hoeft hij niet te lopen; voordat hij de weg naar Bommelstein kon inslaan, kreeg hij de gestalte van zijn vriend reeds in het oog. Het was duidelijk dat heer Ollie in een uitstekend humeur verkeerde, want hij stapte monter voort, terwijl hij losjes met een brief zwaaide.

‘Geheime krachten!’ riep hij reeds van verre. ‘Ik heb altijd geweten dat ik die in mij had. En nu zie je maar eens.’

‘Ik zie niets,’ zei Tom Poes verbaasd. ‘Wat bedoelt u?’

Heer Bommel hield de pas in en verborg de envelop haastig op zijn rug.

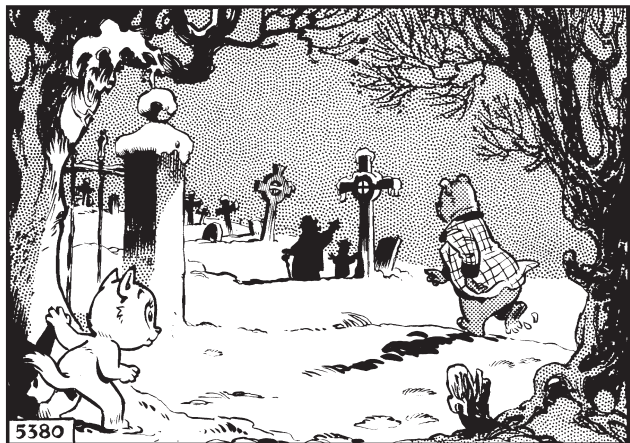
‘Zie je niets?’ vroeg hij. ‘Des te beter. Dit alles is erg geheim en niet geschikt voor jeugdige lieden. Maar als je het wist, zou je er van staan te kijken, hoor.’

‘Tjonge,’ zei Tom Poes. ‘Jammer dat ik het niet weten mag. Maar als het zo geheim is, zal ik er niet verder naar vragen.’

‘Het is wat moois,’ hernam heer Ollie betreffend. ‘Stel je zó weinig belang in de dingen die mij bezighouden? Ik krijg een brief van een verborgen genootschap over mijn verstopte vermogens en het kan jou niet schelen! “Grote Meester”, staat er boven het schrijven en ze nodigen me uit om vannacht bij het oude kerkhof te komen. Maar jij blijft er koud onder. Goed hoor, ik zal je er niets over vertellen en de eenzame, grote weg van een heer gaan. Het is trouwens geheim!’

Na deze woorden vervolgde hij zijn wandeling, Tom Poes verbaasd achterlatend.

‘Ik begrijp er niet veel van,’ mompelde deze. ‘Verborgen genootschap... Hm! Het lijkt me toe dat heer Bommel weer bezig is zich moeilijkheden op de hals te halen.’

18 Wat heer Bommel hem verteld had liet Tom Poes niet met rust. Toen de duisternis inviel, kon men hem dan ook in de buurt van slot Bommelstein waarnemen. Het wachten duurde lang, maar om half twaalf trad heer Ollie naar buiten, wierp een onderzoekende blik om zich heen en zette er de pas in.

Tom Poes volgde hem in de schaduw van de bomen, totdat ze bij het oude kerkhof geraakten – en daar bleef hij staan. Heer Bommel echter niet.

Met veerkrachtige tred begaf hij zich naar de geheimzinnige figuren die hem bij de ingang opwachtten.

‘Goedenavond,’ sprak hij met kloppend hart. ‘Hier ben ik dan. Over die brief, u weet wel. Ik bedoel, eh...’

‘Gegroet, o Grote Meester!’ riepen de vreemdelingen met gesmoorde stemmen uit. Ze trokken hun baarden recht en maakten een diepe buiging.

‘Wij weten alles,’ hernam toen de grootste. ‘De grootmeester zendt ons met een geschenk. Hij zou erg verheugd zijn als je het wilde aan-nemen, ouwe jongen. Grote meester, wilde ik zeggen. Het is het kostbaarste bezit van ons genootschap: de staf van Merlijn!’

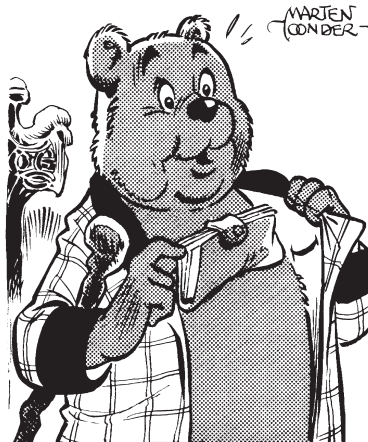
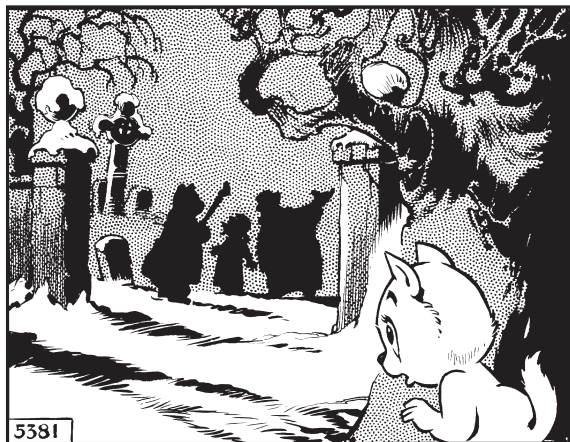
Met deze woorden stak hij een knoestige stok vooruit, die de ontroerde heer met bevende hand aannam.

‘W-wat is dat?’ stamelde hij.

‘De toverstaf van de grote magiër Merlijn,’ verklaarde de ander. ‘Wij weten uit geheime bronnen dat u geweldige verborgen krachten bezit; u zult hem dus kunnen gebruiken!’

‘Ja,’ vulde nu de andere vreemdeling aan. ‘Hij is onbetaalbaar! En we kunnen je aan alle mogelijke toverkruiden helpen. Tegen lage prijzen, is het niet, baas?’

Heer Bommel hoorde hem niet; hij stond verrukt te kijken naar het stuk kreupelhout dat hij van het geheime genootschap gekregen had.

‘Een toverstaf,’ mompelde hij stil voor zich heen. ‘Nu kan ik mijn verborgen krachten bezweren...’

‘Dan zou je gauw klaar zijn, bolle eh... grote meester!’ riep de grootste vreemdeling met omfloerste stem. ‘Nee, je kunt er allerlei soorten van geesten mee oproepen. Zelfs de grote vuursalamander!’

‘Het is een prachtig geschenk,’ zei heer Ollie ontroerd. ‘Ik heb er geen woorden voor.’

‘Dat hoeft ook niet, hè baas?’ sprak nu de kleinste. ‘Maar als je soms een cadeautje terug hebt voor de grootmeester – zomaar voor de aardigheid, dat zou wel leuk zijn.’

‘Ik heb geen cadeautje voor een grote meester bij me,’ zei heer Bommel een beetje verlegen. ‘Alleen maar wat geld – en dat speelt natuurlijk geen rol...’

‘Toch wel!’ riepen de vreemdelingen haastig. ‘Dat zouden we kunnen regelen!’

Opgelucht trok heer Ollie zijn portefeuille tevoorschijn en overhandigde het uitpuilende leder aan de gebaarde wijzen.

‘Nu staat dus niets me meer in de weg,’ zei hij blij. ‘Ik kan nu zomaar een vuursalamander oproepen en grote dingen gaan doen.’

‘Zo is het,’ gaven de leden van het genootschap buigend toe.

‘Maar je hebt natuurlijk wel kruiden nodig,’ zei de kleinste. ‘En hellev EEGSEL, alruinwortels en slangentongen.’

‘Laten we vooral de drakenstaart niet vergeten,’ voegde de grootste eraan toe. Hij zag het gelaat van heer Bommel betrekken en glimlachte breed. ‘We zijn tot je dienst,’ vervolgde hij. ‘Bij ons genootschap kan je alle dingen krijgen die je nodig hebt. Tegen schappelijke prijzen, ouwe jongen eh... meester! Geef hem ons adres, Hyperion, dan weet-ie waar hij terecht kan.’

20 Heer Bommel nam hartelijk afscheid en schreed heen, zwaaiend met de toverstaf van Merlijn. De beide gebaarde vreemdelingen keken hem buigend na, totdat hij buiten gehoorsafstand was. Toen barstten ze uit in een bulderend gelach dat akelig tussen de zerken weerkaatste.

‘Die bolle!’ riep de grootste uit. ‘Zie je wel dat je hem alles kunt wijsmaken, Hiep?’

‘Ja, baas,’ gaf de ander toe. ‘Een volle portefeuille voor een oude boomtak. Hoe bestaat het? Daar moet je toch Bul Super voor zijn!’

‘Er komt nog meer!’ voorspelde de eerste. ‘Hij zal drakenstaarten en helleveegsel willen hebben – en die kosten veel geld. Zo zie je, eerlijk zakendoen is toch beter dan inbraak. Kom Hiep, we gaan ons vodenpakhuis inrichten als toverwinkel – en daarom gaan we nu eerst even langs de vuilnisbelt.’

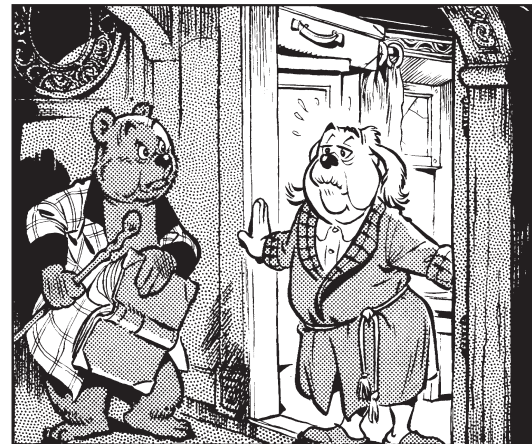
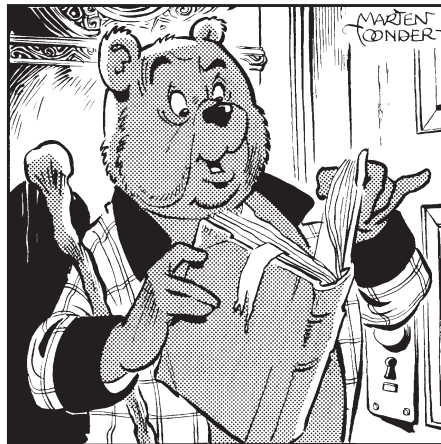
‘Langs de vuilnisbelt?’ herhaalde Hiep Hieper proestend. ‘Hoe verzin je het? Die dikke moest eens weten!’

‘Die weet niets!’ riep Bul Super onder gorgelend gelach. ‘Zo’n bolle geldbuidel op voeten heeft maar één hersen tussen de oren!’

Met deze ruwe scherts verlieten de beide duistere figuren nu ook de oude begraafplaats, zonder te merken dat hun gesprek was afgeluisterd door Tom Poes.

‘Ik heb gelijk gehad,’ mompelde die. ‘Heer Bommel is beetgenomen door een paar schurken. Maar gelukkig kan ik hem waarschuwen voordat het te ver gaat!’

Zo denkende sloeg hij snel de weg in die naar Bommelstein voerde en daardoor merkte hij de vreemde figuur niet op die zich in de schaduwen verborgen hield.

Heer Bommel had zich opgewekt naar huis begeven. Een glimlach speelde om zijn mondhoeken terwijl hij door zijn bibliotheek scharrelde en met vaste hand zwaaide hij de staf van Merlijn.

‘Hier is het boek dat ik nodig heb,’ prevelde hij na enig zoeken. ‘Juist, ja. “Het oproepen van elementalen”. Heel eenvoudig. Nu eens even kijken wat mij te doen staat.’

Hij verdiepte zich in het oude werk. Maar al spoedig werd het hem duidelijk dat hij met de toverstaf nog niet klaar was – en zo kon men hem dan ook na enige uren aantreffen voor Joosts kamerdeur, die hij krachtig beklopte.

‘Word eens wakker!’ riep hij. ‘Dit is geen tijd meer om te slapen! Er is belangrijk werk te doen en ik sta overal alleen voor!’

Binnen klonk een zwak gesteun, gevolgd door het gepiep van springveren en heer Ollie voer voort: ‘Je moet even naar de stad gaan,

Joost! Luister je? Ik heb drie ons helleveegsel nodig en de punt van een drakenstaart.’

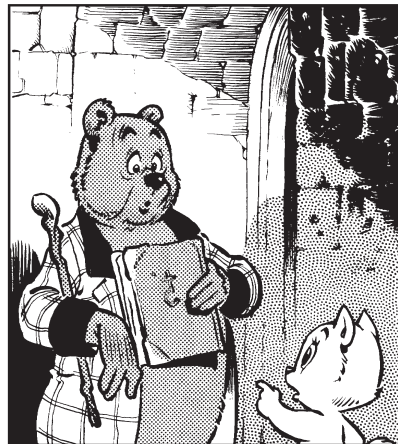
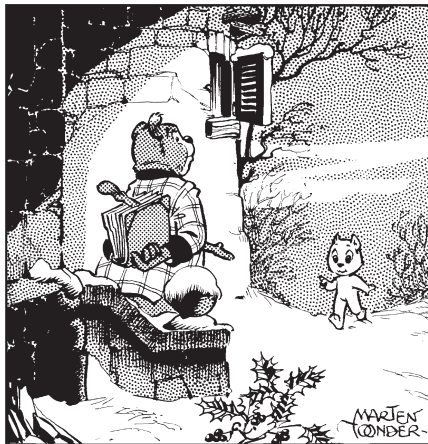
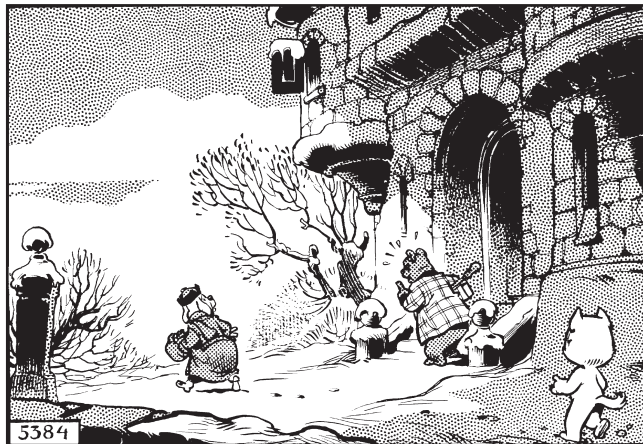
‘Zeer betreurenswaardig,’ sprak de bediende aan de andere kant van de deur. ‘Een hoofdpijnpoeder wil ook wel eens helpen, heer Olivier!’

‘Verder,’ vervolgde heer Bommel na enig bladeren, ‘een alruinwortel, vijf addertongen, een pond griffioentanden, een gram fijngemalen eenhoornslipsel, een snuffe hysop, een teentje huislook, wat bilzenkruid en de stengel van een eh... stinkende gouwe. Luister je, Joost?’

Nu werd het geluid van slepende voetstappen hoorbaar en de deur zwaaide piepend open.

‘Hier ben ik, als u mij toestaat,’ zei de trouwe knecht, die bevangen door de slaap op de drempel verscheen. ‘Wilt u zo goed zijn om de boodschap even te herhalen? Een en ander is me een weinig ontgaan, met uw welnemen.’

22 De morgen begon aan te breken, toen Tom Poes bij het slot Bommelstein aankwam. De bediende Joost kwam juist warm ingepakt uit de voordeur, nageroepen door zijn werkgever.

‘Vergeet de hysop niet!’ waarschuwde deze. ‘En géén gemalen griffeltanden! Het is eenhoorn-hoorn, als je begrijpt wat ik bedoel. Gemalen, bedoel ik. Heb je het allemaal goed opgeschreven, Joost? Ook het adres?’

‘Jawel, heer Olivier,’ zei de knecht over zijn schouder. ‘Maar toch komt het mij voor dat een weinig nachtrust mij ten goede was gekomen. Ik sta er nu niet fris tegenover, als ik zo vrij mag zijn.’

‘Het is treurig,’ prevelde heer Bommel, hem afkeurend naogend. ‘Eigenlijk zou ik alles alleen moeten doen. Maar dat is toch te gek! Een paar eenvoudige boodschappen bij een geheim genootschap moet men toch aan zijn personeel kunnen overlaten!’

‘Hm,’ zei Tom Poes, die van de andere kant naderde. ‘U had er niet aan moeten beginnen!’

Heer Ollie keerde zich verrast om en keek zijn nieuwe bezoeker uit de hoogte aan.

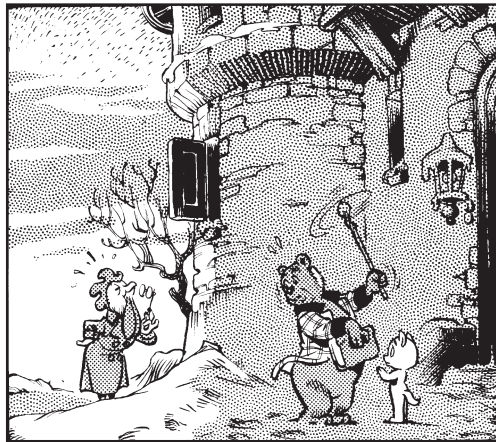
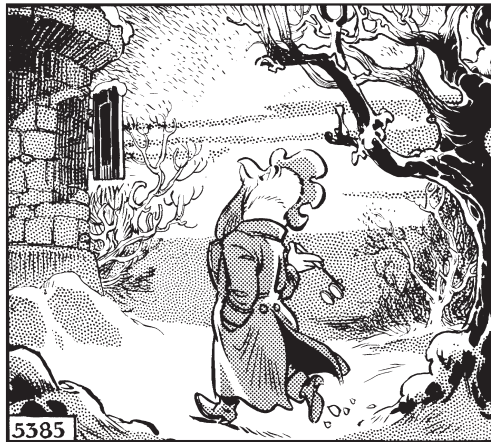
‘Oho!’ sprak hij. ‘Als dat de jonge vriend niet is! Altijd bedenkingen en zwartgalligheid. Wat is er nu weer?’

‘Dat geheime genootschap deugt niet,’ verklaarde Tom Poes. ‘Het leken me schurken met valse baarden – en het zou me niet verbazen als het Super en Hieper waren. Toen u weg was, hebben ze u uitgelachen. Een bolle geldbuidel op voeten noemden ze u!’

Een ogenblik stond heer Bommel als door de donder getroffen, maar toen richtte hij zich fier op.

‘Onzin!’ zei hij. ‘Ik weiger naar je roddelpraat te luisteren. Ze hebben me de toverstaf van Merlijn gegeven – en die liegt er toch niet om, als je begrijpt wat ik bedoel!’

‘Bah,’ smaalde Tom Poes. ‘Het is een afgewaaide boomtak; dat ziet u toch wel?’

Die morgen was de markies De Canteclaeur van Barneveldt vroeg opgestaan om een wandeling door de winterse natuur te maken.

‘Dunne sneeuw op zwarte grond,’ sprak hij onder het voortstappen.
‘O reine, rode morgenstond,
Hoe stil...’

Op dat moment klonk er een luide stem uit de richting van het bouwwerk, dat hij juist passeerde – en de edelman hield ontstemd de pas in.

‘Fi donc,’ mompelde hij. ‘Altijd hetzelfde. Men schrijdt mijmerend door de verheven rust, maar wanneer men in de buurt van Bommelstein komt, wordt men onthutst door plat geschreeuw.’

Zo prevelende rondde hij de toren van het oude gebouw en hief zijn face-à-main om een koele blik op de rustverstoorder te kunnen werpen.

Het was heer Ollie – en zelfs zonder oogglas was het duidelijk dat hij opgewonden was.

‘Zo!’ riep hij uit. ‘Zeiden ze dat? Een bolle geldbuidel op voeten hebben ze mij genoemd? Hou me vast, Tom Poes! Ik zal...’

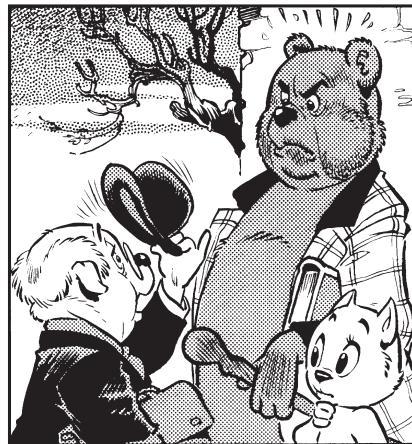
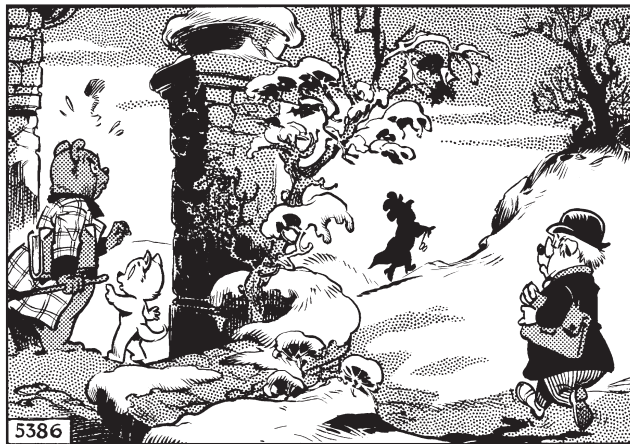
De markies liet een dun lachje horen, zodat de spreker zich geïrriteerd omdraaide.

‘Frappant!’ sprak de edelman. ‘De liederen waar u over spreekt, moeten over een scherp opmerkingsvermogen beschikken.’

‘W-wat bedoelt u?’ vroeg heer Bommel geschokt.

‘Ik bedoel dat ik het met hen eens ben,’ verklaarde de heer De Canteclaeur, zich omdraaiend. ‘Uw rauw getier heeft de stilte van deze uitgelezen ochtend verscheurd. Ge hebt een ontkiemend gedicht in de knop gesmoord, amice.’

24 Heer Ollie keek de verdwijnende gestalte van de markies met groeiende toorn na. Hij volgde hem zelfs tot de tuinpoort, terwijl hij met witte knokkels de staf van Merlijn omklemde.

‘De brutaliteit!’ mompelde hij. ‘Hoe durft hij me te beledigen op mijn eigen gazon? Hoe vreselijk is dit alles! De een noemt mij een bolle geldbuidel en de ander zegt dat hij het daarmee eens is! Het is maar goed dat mijn arme vader dit niet hoeft mee te maken.’

‘Trek het u niet aan,’ zei Tom Poes sussend. ‘Het komt allemaal van dat zogenaamde geheime genootschap. U had daar niet mee moeten beginnen.’

‘Ook dat nog,’ zei heer Bommel bitter. ‘Begrijp je dan niet dat een heer van mijn stand toverkracht nodig heeft om vandaag de dag over-eind te kunnen blijven?’

Op dat moment verscheen er een nieuwe bezoeker in het gezichts-

veld. Het was de ambtenaar eerste klasse Dorknoper, die voor de tuinpoort halt hield en beleefd de hoed lichtte.

‘Mijnheer Bommel O. B., als ik me niet vergis?’ sprak hij. ‘Mag ik even storen? Blijkens mijn gegevens hebt u vergeten om te betalen voor uw werkgeversvergunning. De eerste termijn van uw levensbelasting is trouwens ook vervallen. En mag ik uw kasteelpermissie even inzien?’

‘W-wat?’ vroeg heer Ollie. Hij liep rood aan, maar de plichtsgetrouwe beambte liet zich hierdoor niet uit het veld slaan.

‘Uw kasteelbewoningsvergunning,’ verduidelijkte hij. ‘En, wanneer u toch bezig bent, uw tuinconcessie ook, graag.’

Nu werd het heer Bommel te veel.

‘Er komt een einde!’ riep hij uit. ‘Zelfs aan het geduld van een heer!’

En met deze woorden wees hij de verraste ambtenaar op krachtige wijze de uitgang.